



LibreOffice: úton a DTP felé

Németh László
FSF.hu Alapítvány

PDF-ek megnyitása
(Draw-ban megnyitott
PDF konferencia-
plakátról átmásolt kép)



LibreOffice: úton a DTP felé

Németh László
FSF.hu Alapítvány



LibreOffice: úton a DTP felé

Németh László
FSF.hu Alapítvány

Grafika
(~ Uni-
code nyíl
Draw-ban
átrajzolva)

Fejlett betűtechnológia
Automatikus ff és egyéb
ligatúrák, jelváltozatok...



LibreOffice: úton a DTP felé

Németh László
FSF.hu Alapítvány

Miért pont DTP?

- versenyképesség
MS Office 2010: pár OpenType betűtulajdonság (ligatúrák, ugráló számok, de kiskapitálisok már nem)
- hiánypótló a szabad DTP programok körében
 - nagy méretű, főleg szöveges dokumentumok
 - generált, strukturált dokumentumok (ODF)
- megoldás valódi problémákra
 - nyelvi, tipográfiai sajátosságok támogatása (i18n)
 - a nyílt Scribus nem támogatja a fejlett betűtulajdonságokat, keretstílusokat, fattyúsorokat stb.
- vonzó lehetőségek a professzionális felhasználóknak
 - jobb, mint a **ROSSZ tipográfia** (WordArt/Fontwork)

Professzionális DTP rendszer?

- EPS képek beillesztése (pl. reklámcégek által készített hirdetési anyagok)
 - PostScript és PDF kimenet (címkézés, PDF-ODF hibrid, képfelbontás és -minőség redukálása)
 - keretkezelés (összefűzés, hasábok képek és szöveg)
 - OpenDocument (automatizálás)
 - nyomdai minőségű betűkészletek
 - PMG, Belgium
 - százfős kiadóvállalat
 - évi 8000 színes magazinoldal
- OpenOffice.org-gal



Forrás: <http://www.pmg.be/>

Fapados DTP?

- színkezelés és PDF vágás, rétegkezelés, kényelmes képvágás, optikai egalizálás hiánya (részben pótolható külső programmal vagy utófeldolgozással)
- „trükkök”:
 - mesteroldalak: képek, keretek fej- és lábléchez horgonyzásával (a fej- és láblécek az oldalstílusokhoz kötődnek az ODF-ben)
 - teljesen színes háttérű oldalakhoz: oldalmargók lenullázása, oldalszegély belső margóinak beállítása
 - EPS kép csak fájlba nyomtatásnál marad vektoros
 - áttetsző képeket csak EPS-ben adjunk meg, hogy az oldal vektoros EPS-ei vektorosak maradjanak

Betűtulajdonságok

From: Kim Bastin

Subject: Euro trouble

Not only in the European economy, but with Linux
Libertine G in LibreOffice Writer ;)

I am using the latest LibreOffice 3.4.4 update and the
current version of LinLibG. My font description is **Linux
Libertine G:pnum=1&onum=1&itlc=2¶=1&cpsp=1
&ligc=0**, so I'm using old-style numbers. But the first
number after a euro sign € displays as a lining (tall)
numeral. The automatic spacing between numbers is also
broken in this situation: **€10 000** should have a space
after the first zero but doesn't.

Egalizált számok

Linux Libertine G:**pnum=1**&onum=1&itlc=2¶=1&csp=1&ligc=0

2011

2011

1000

1000

alapértelmezett

egalizált

Ugráló számok

Linux Libertine G:pnum=1&onum=1&itlc=2¶=1&csp=1&ligc=0

1956

1000

alapértelmezett (1956)

1956

1000

ugráló számok (1956)

Kurzív korrekció

Linux Libertine G:pnum=1&onum=1&itlc=2¶=1&csp=1&ligc=0

Mamáról

Mamáról

Álló zárójelezés kurzív szövegben

Linux Libertine G:pnum=1&onum=1&itlc=2¶=1&csp=1&ligc=0

a [sic!] jó

a [sic!] jó

Nagybetűs alávágás

Linux Libertine G:pnum=1&onum=1&itlc=2¶=1&csp=1&ligc=0

MAGYAR

A MAGYAROK ISTENÉRE ESKÜSZÜNK, HOGY RABOK TOVÁBB NEM LESZÜNK.

MAGYAR

A MAGYAROK ISTENÉRE ESKÜSZÜNK, HOGY RABOK TOVÁBB NEM LESZÜNK.

„fi” ligatúra korrekciója

Linux Libertine G:pnum=1&onum=1&itlc=2¶=1&csp=1&ligc=0

Ö fi-

atal.

Ö fi-

atal.

Miért jó a Graphite?

- a LibreOffice fejlett betűtechnológiája (OOo 3.2-től)
- nyílt szabvány szabad motorral (az Apple AAT zárt)
- nyelvi és tipográfiai megoldások
 - betűviselkedés leírása GDL nyelven, fordítás után pedig a betűkészletekben (OpenType nem ilyen általános, és kevésbé gyártósemleges)
- támogatott nyelvek (szabad SIL betűkészletek):
burmai, kopt, etióp, görög, khmer és magyar

Úton a DTP felé

- nyomdai minőségű betűkészletek
- Graphite integráció hibáinak javítása
- szabványosítás
- DTP felhasználói felület
- PDF nyomdai kimenet
- OpenType támogatása
- rétegek
- lekerekített sarkú szövegdobozok
- táblázatstílusok
- tesztpéldák és sablonok
- dokumentáció

Linux Libertine és Biolinum

- Philipp Poll, 2003-tól: <http://www.linuxlibertine.org>
- több mint 2000 betűjel
- Linux Libertine
 - modern barokk betűtípus
 - álló, kurzív, kövér, félkövér, kurzív kövér és félkövér
 - Display: nagyobb betűfokozat (csak álló változat)
 - valódi kiskapitális, felső index, ugráló számok
- Linux Biolinum
 - humanista talp nélküli típus (Optima után tervezve)
 - álló, kurzív, félkövér, félkövér kurzív

Linux Libertine G és Linux Biolinum G

- megtalálható a LibreOffice-ban
- OTF₂GDL: alávágás, tulajdonságok, horgonypontok
- ligatúrák, ezrestagolás, három pont, mínuszjel
- valódi kiskapitális, ugráló számok, felső index, álló zárójelezés kurzívban, TeX-mód, számnevek
- kibővített felső index a lábjegyzetekhez stb.
- használat: betűnevek vagy LibreOffice kiegészítők
- évek óta bejelentett hibák megoldása
 - jobbra igazított lábjegyzetszámozás
 - lábjegyzetjelek (magyar csillagozás is: *, **, *** ...)
 - számnevek („Második fejezet”...)

Alapértelmezett és választható ligatúrák

- cserejelek a jobb egalizálásért és külalakért
- élő hagyomány (elsősorban az f-ligatúrák)
- Linux Libertine:
 - Unicode: ff, fi, fl, ffi, ffl, st, *ff, fi, fl, ffi, ffl, ij, st*
 - Extra: ct, fb, fh, ffh, fj, ffj, fk, ffk, Th, Qu
ct, fj, ffi, fk, ft, Th, Qu
- Linux Libertine G extra kurzív ligatúrák:
 - *gf, gfö, gfi* (pl. *megfog, legföljebb, megfial*)
 - *gj* (pl. *vágja, megjön, legjobb*)
 - *gy* (magyar kettőzött többjegyű betű)

Példa a magyar ligatúrák használatára

megfogv

lángja

iszják

gálya

foka

rajta

A kurzív „gj” és „gf” eredeti szedése

*„Verset irunk – ők fogják ceruzámat
s én érzem őket és emlékezem.”*

József Attila: A Dunánál (részlet)

*„füttyülnék s számra pára jó -
hát megfontoltan, mint a dudva,
gőzölgők szépen, komolykodva,
révedek én is, révedő.”*

József Attila: Esik (részlet)

A kurzív „gj” és „gf” javított szedése

*„Verset irunk – ők fogják ceruzámat
s én érzem őket és emlékezem.”*

József Attila: A Dunánál (részlet)

*„füttyülnék s számra pára jó -
hát megfontoltan, mint a dudva,
gőzölgök szépen, komolykodva,
révedek én is, révedő.”*

József Attila: Esik (részlet)

Számjegyvariánsok

- ugráló számok
- egalizált számjegyek (nem azonos szélességűek)
- variáns csak nagybetűs szövegekhez

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9	1956 és 2011	(alap)
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9	1956 és 2011	(onum)
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9	1956 és 2011	(o+pnum)
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9	1956 és 2011	(pnum)
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9	1956 ÉS 2011	(CASE)

Valódi kiskapitálisok (kis nagybetűk)

- hamis: betűkeverés és hiányos egalizálás
- valódi: tervezett betűk, egységes folthatás

VALÓDI KISKAPITÁLIS

VALÓDI KISKAPITÁLIS

VALÓDI KISKAPITÁLIS

VALÓDI KISKAPITÁLIS

VALÓDI KISKAPITÁLIS

Valódi betűfokokzatok

- Linux Libertine (8–16 pont mérethez)

The quick brown fox jumps over the lazy dog.
Árvíztűrő tükörfúrógép.

- Linux Libertine Display (16 pont és nagyobb):

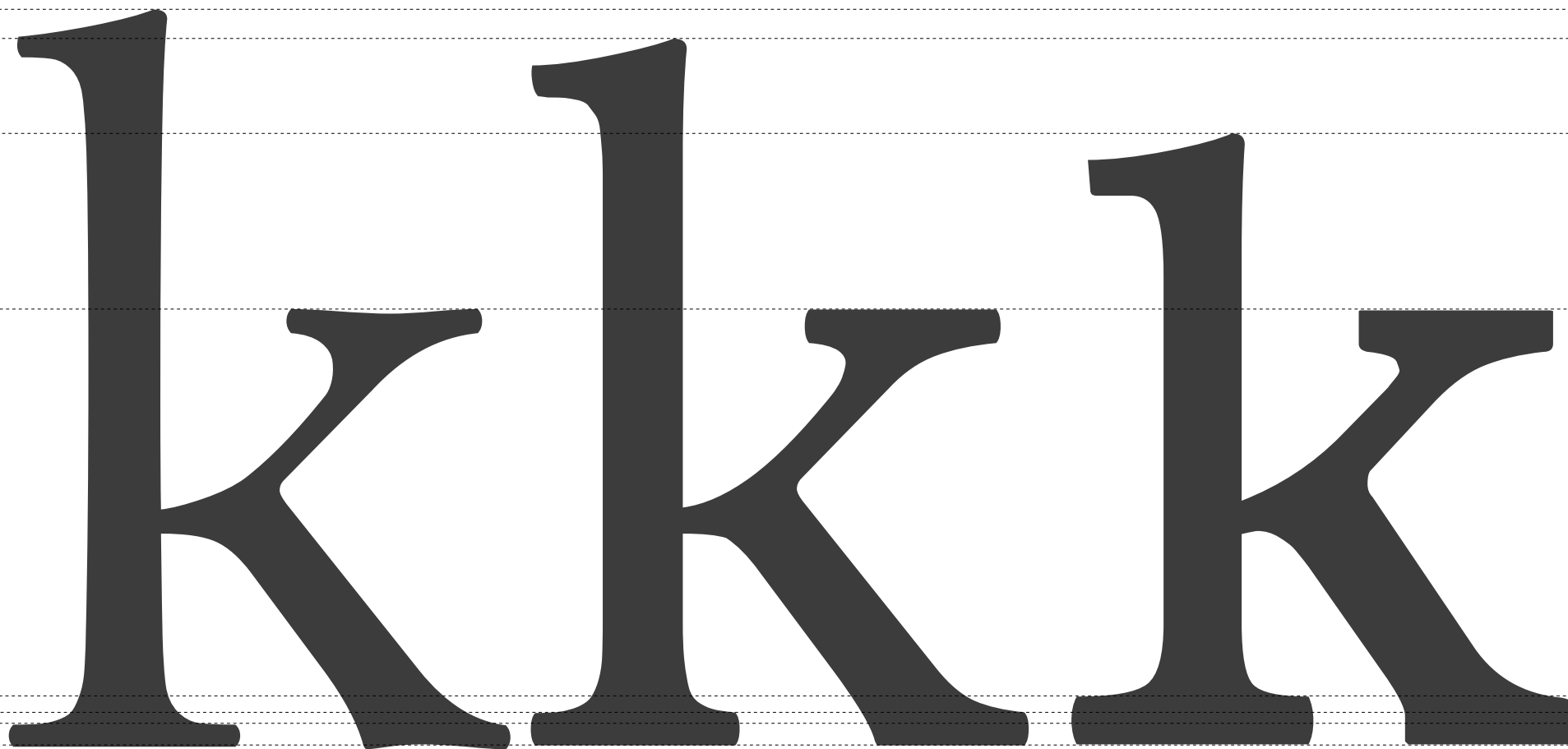
The quick brown fox jumps over the
lazy dog. Árvíztűrő tükörfúrógép.

- Linux Libertine G *sup*s tulajdonsággal (≤ 8 pt):

The quick brown fox jumps over the lazy dog.
Árvíztűrő tükörfúrógép.

Valódi betűfokozatok összehasonlítása

– vonal- és talpvastagság, szármagasság, szélesség



nagy (Display)

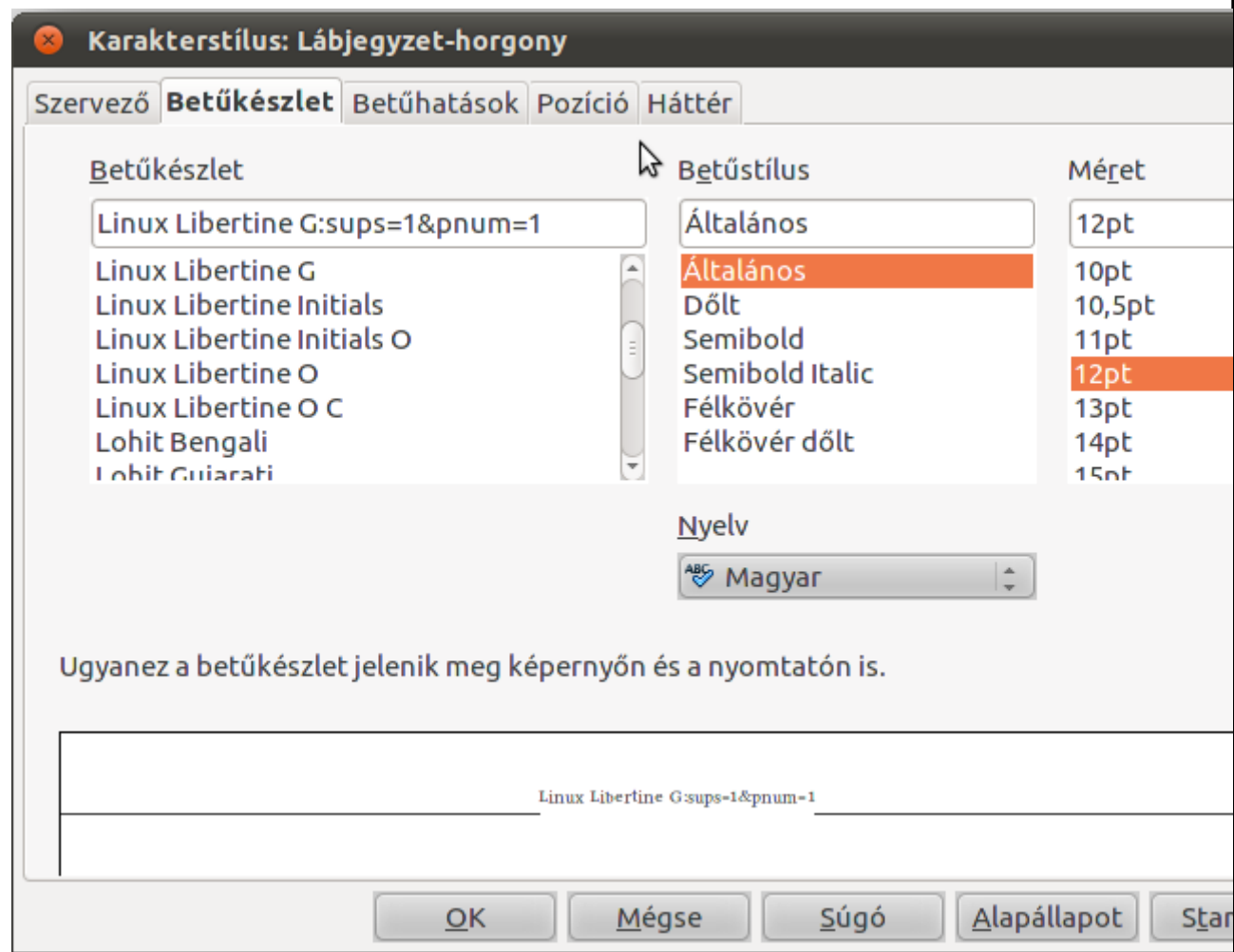
normál

felső index

Példa » Tipográfiai beállítás stílusokkal

Hamis lábjegyzetindexek javítása:

- „Linux Libertine G:sups=1&pnum=1” bővített betűnév a „Lábjegyzet-horgony” karakterstílusban,
- és normál pozíció beállítása.



Optikai margó az írásjelek kilógatásával

- *hang* betűtulajdonság:
 - *hang*=2 csak az elválasztójelnél
 - *hang*=1 az egyéb (nem automatikus) írásjelekhez (kísérleti tulajdonság)
- betűk: Linux Libertine fejlesztés elkezdődött

...Co-operate, co-operate, co-operate, co-operate on June–July, finally a —really long—em dash. Some “quotation” “marks”. Punctuation marks. Period. Exclamation marks! A question mark????????????

Összeolvadó diakritikus jelek

- nyelvi és tudományos követelmény
- Unicode jelek (U+300–U+36F), lásd **szövegbevitel**
- megfelelő horgonypontokhoz: ǫ, ǧ
- Ékezetváltozatok, pl. fekvő vessző: m̂, M̂
- többszörös ékezetek: ǫ̇, Q̄
- felső index: m̂ŵ
- kiskapitális: M̂Â
- aláválágás is:

ǺǻǼǾ, ǺǻǼǾ

Feladat » Graphite integráció javítása

- sorvégi GDL szabályok támogatása (optikai margó)
- Graphite 2 (LibreOffice 3.4)
 - hiányzó szóközfelismerés (kurzív korrekcióhoz)
 - hiányzó szóközcseré (kiskapitális, csak nagybetűs és felső index szóközváltozatok)
- számnevek kezelése

Feladat » Szabványosítás

- Jelenleg nem szabványos bővített betűnévben:
 - kiskapitális, egalizált ugráló számok:
Linux Libertine G:smcp=1&pnum=1&onum=1
 - adjunk meg betűalternatívákat az ODF kompatibilitáshoz:
Linux Libertine G:onum=1;Linux Libertine G
- Keith Stribley & Martin Hosken:
Proposal for adding Font Feature support to ODF

Feladat » DTP beállítások

- betűtulajdonságok panel
- jelenleg:
 - Graphite kiegészítő (Keith Stribley)
 - tipográfiai eszköztár
- egyéb beállítások
 - utolsó sor kizárása (amíg nem automatikus)
 - mikrotipográfiai „csúszka”:

A bekezdésszélesség kis változtatása nagy elválasztási és tipográfiai hibákat javíthat.

Feladat » OpenType támogatás

- Graphite motor felhasználásával
 - OpenType táblák GDL-re alakítása futási időben
 - futásidejű GDL fordítás
 - OpenType betűkészletek betöltése a Graphite táblákkal
- Eszközök: Fontforge/Graphite fordító/OTF2GDL

Feladat » PDF nyomdai kimenet

- nyomdai követelmény
 - vágás és monokróm/CMYK
 - új PDF opcióként
- jelenleg: PDF-ek utófeldolgozása
- vágás beállítása (CropBox)

```
gs -q -dNOPAUSE -dBATCH -sDEVICE=pdfwrite -sOutputFile=output.pdf -c .setpdfwrite -f doc.pdf pdfmark.txt
```

- a pdfmark.txt tartalma:

```
% cropping box coordinates in pt (x1 y1 x2 y2), here 5 mm (A4)  
[/CropBox [14.17 14.17 581.1 827.72] /PAGES pdfmark
```

- színátalakítás:

```
gs -q -dNOPAUSE -dBATCH -sDEVICE=pdfwrite -sColorConversionStrategy=CMYK -sOutputFile=doc_CMYK.pdf  
-dProcessColorModel=/DeviceCMYK -dCompatibilityLevel=1.4 doc.pdf
```

```
gs -q -dNOPAUSE -dBATCH -sDEVICE=pdfwrite -sColorConversionStrategy=Gray -sOutputFile=doc_gray.pdf  
-dProcessColorModel=/DeviceGray -dCompatibilityLevel=1.4 doc.pdf
```

Feladat » Táblázatstílusok

- nem támogatott ODF lehetőség
- **OOo Issue 11121**
- ideiglenes megoldás kiegészítővel:
Automatikus táblázatformázás alkalmazásával az összes táblázat formázása:


```
for i=0 to ThisComponent.TextTables.Count  
    ThisComponent.TextTables(i).autoFormat("Blue")  
next i
```

Egyéb feladatok

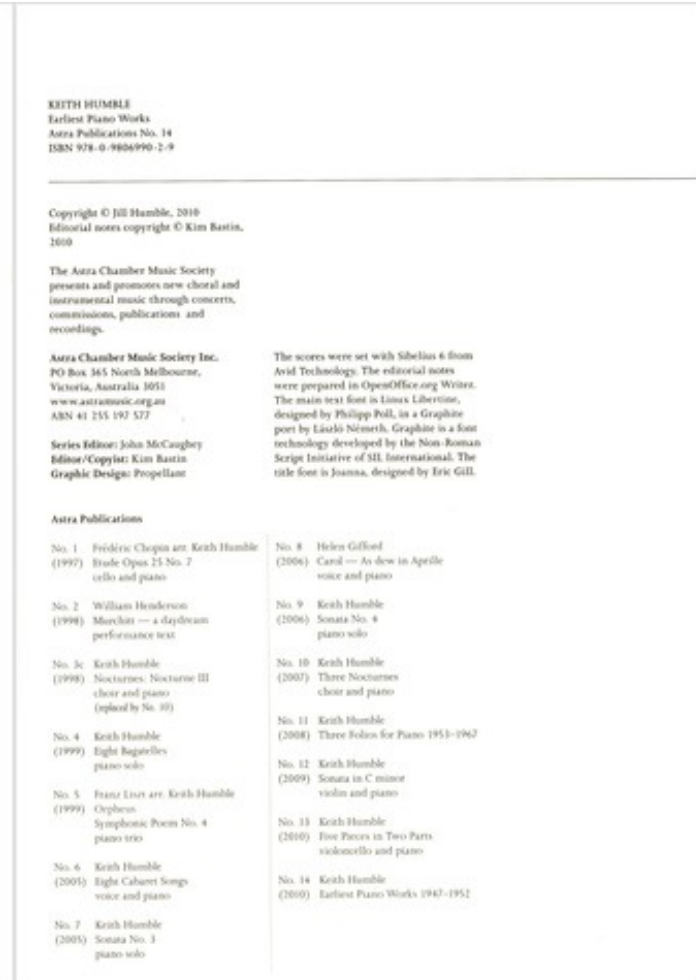
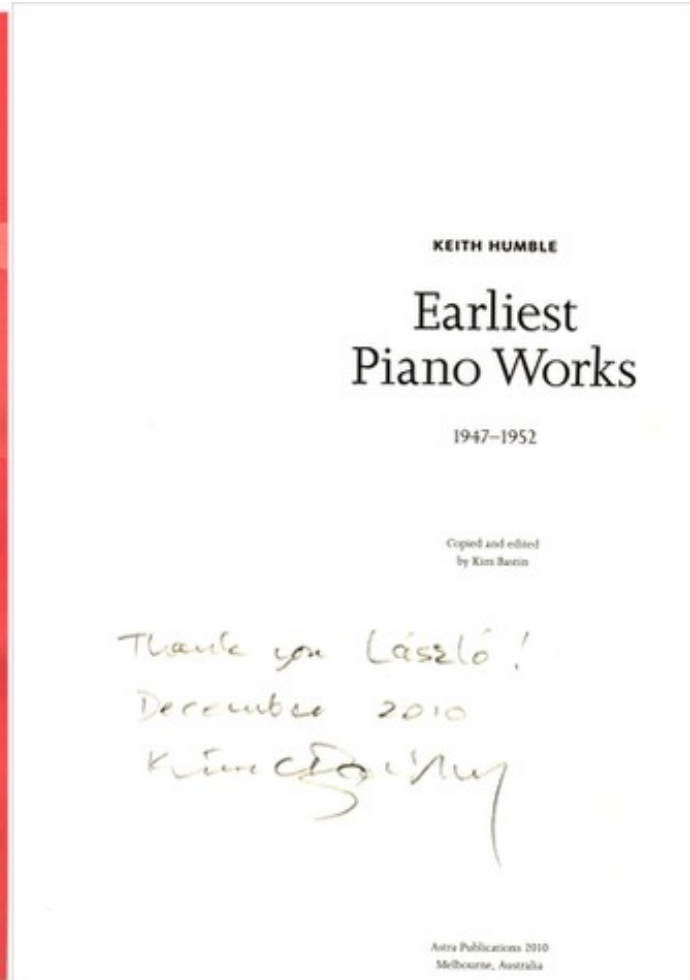
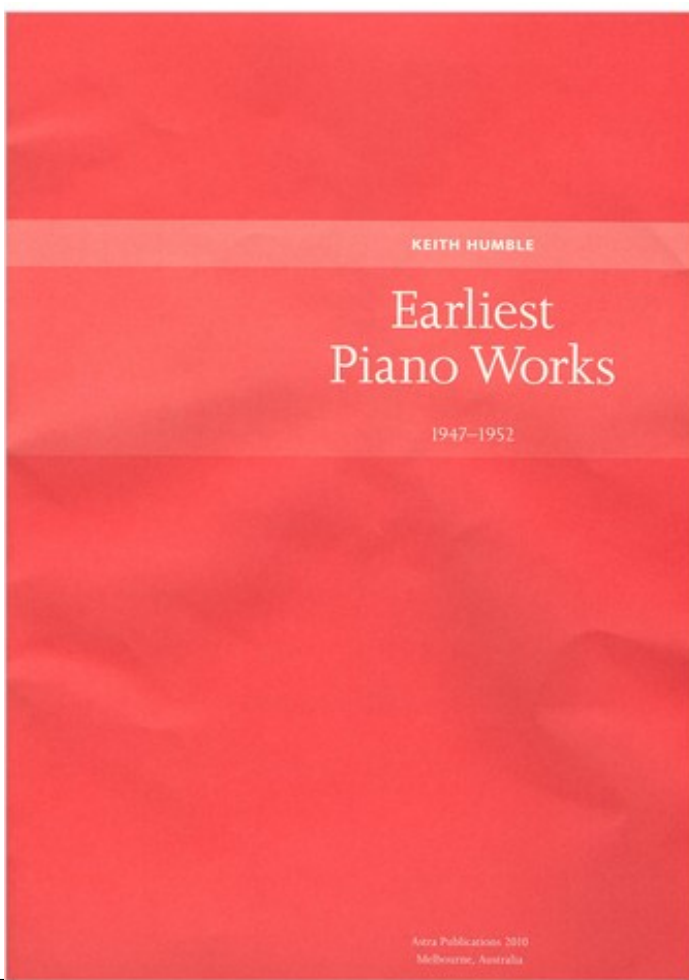
- lekerekített sarkú keretek (OpenDocument 1.1)
- függőleges igazítás (OOo Issue 20386, 79877)
- bekezdésszintű tömbösítés
- elválasztási zóna
- zóna az utolsó sor automatikus tömbösítéséhez
- mikrotipográfia
- elválasztójel aláágása
- rétegek

Esettanulmányok

- *Keith Humble: Earliest piano works*
- *Kiadványszerkesztés LibreOffice Writer szövegszerkesztővel*
- *Lively Alphabet*
- *Biblia*

Keith Humble – Earliest Piano Works

- ausztrál kottafüzet Kim Bastin szerkesztésében, 2010
- kották: profi kottaszerkesztő programmal, EPS-ként az ODF-ben, majd fájlba nyomtatás



Linux Libertine G betűtulajdonságok

Acknowledgements

I owe many details of Keith Humble's early life and student years to conversations with Jill Humble, and I am also indebted to Rev. Fr John Harte and Lawrence Whiffin for sharing their recollections of the 1940s. Dr John Whiteoak has again given me the benefit of his encyclopaedic knowledge of Keith Humble and Melbourne's music. James Murdoch gave me access to his file on Keith Humble in NLA MS 8372. Details about Thomas Davidson were supplied by Jamie Kelly, Jack Mitchell and John Whiteoak. The ABC Document Archives responded to inquiries about Melbourne broadcaster Fitzmaurice Hill, as did his one-time neighbour, my former history teacher, Brian Clark. Queries about diverse matters were answered by representatives of the Dandenong Festival of Music and Art for Youth; the Royal South Street Society, Ballarat; the Library of the Royal Academy of Music, London; and the University of Melbourne Archives. My thanks go to all of the above. I am of course solely responsible for any errors that remain.

Introduction

Keith Humble (1927–95) started composing in childhood, soon after beginning piano lessons at the age of eight. It was an activity which caused him some apprehension: 'Until I was twelve I used to hide my compositions. Since all the music I'd ever played was by people who were dead, and I didn't want to die, it seemed sensible.'¹

The earliest works that survive date from 1947–49, when Humble was enrolled in the Diploma of Music course at the Melbourne University Conservatorium of Music, studying piano with Roy Shepherd and composition with J. A. Steele.²

Three piano pieces—the unfinished 'Fanfare' and Two

¹ Interview with Heather Kennedy in *The Age*, 7 Dec. 1985 (clipping in HC 13/39); one of several documented tellings of this story.

Ligatúra, ugráló szám, kiskapitális és felső index

Kiadványszerkesztés LibreOffice-szal

- Jegyzet: <http://www.numbertext.org/libreoffice>
- mintaoldalak vektoros EPS-ként beillesztve:

Németh László

KIADVÁNY- szerkesztés LibreOffice WRITER szöveg- szerkesztővel



LibreOffice
The Document Foundation

SVG kép

NYOLCADIK FEJEZET KÉPEK ÉS SZÖVEGKERETEK

A képeket LibreOffice a képfelirat beillesztésével szövegekben helyezi el, amit keretstílusok alkalmazásával egyélesen méretezhünk és pozícionálhatunk.

Képek beillesztése

A vágólapos képbeillesztés mellett a képeket beilleszthetjük fájlból és lapvasással is a **Beszúrás** » **Kép** menün keresztül.

Válasszunk vektoros vagy megfelelő felbontású bitképkes képeket kiadványunk megjelenésének (nyomda vagy internet) megfelelően. Nyomdai kivitelezés esetén használjunk legalább 250-300 dpi-s* felbontású bitképeket a megfelelő minőség eléréséhez: az oldalon látható körte 400 dpi-s felbontású lett azzal, hogy a képfelbontásban 72 dpi-s felbontásúra beállított nagyméretű (26×48 cm-es) bitképet 18%-ra méreteztük a LibreOffice-ban.

A betűkészletek fekete-fehér, de szabadon nagyítható vektoros piktogramjait is használhatjuk képként (35. ábra). Az Unicode karakterszabvány csak a legtöbb kiadvánnyal több száz új piktogrammal bővült (lásd 91. oldal).

Képek méretezése, vágása és körbefuttatása

A beillesztés után a képet állítsuk a kívánt méretűre. Ha egérrel végezzük az átméretezést, nyomjuk le közben a **VÁLTÓ** billentyűt a kép arányainak megtartásához. Ha nem szabadkezi méretezést szeretnénk, kattintsunk a képen kétszer a **Kép** beállítóablak megnyitására, majd a **LEVÁGÁS** lapon adjuk meg az új méretet százalékkal vagy egyéb méretekben. A képet megvághatjuk minden oldaláról. Az **ABSZOLÚT MÉRET MEGTARTÁSA** választásával a vágott méretet a kép eredeti méretére nagyítjuk. A vágás csak a kép megjelenítését módosítja. Szabadkezi vágást a LibreOffice Draw-ban a **KÉP LEVÁGÁSA** ikon-nal kérhetünk (ha a rácsnál finomabb levágást szeretnénk, tartsuk lenyomva

a **CTRL** gombot). Az eredményt irányított beillesztéssel, bitképként vagy GDI-metáfájlként szűrjük be a **Writer**-be (itt a vágás már nem visszaállítható). A **KÖRBEFUTTATÁS** lap beállításával a szöveget a kép mellé tehetjük. A **TÉRKÖZ** szakaszban állítsunk be távolságot a szöveg és a kép közé. Ha nem a képet magába foglaló téglalapot, hanem a képet szeretnénk körbefuttatni, kapcsoljuk be a **KÖRVOHAL** jelölőegyet. Ha rossz az automatikus körvonal, rajzoljunk egy másikat a **FORMÁTUM** » **KÖRBEFUTTATÁS** » **KÖRVOHAL SZERKEZTÉSE...** menüponttal. A kép a mellékelt módon, hasábos elrendezéssel (és olvasgathatóan nagy hasábközzel) a szöveg közepére is helyezhető.



* dpi: dots per inch; az egy hüvelyknek 2,54 cm-es pontok száma. A digitális fotófelvétel 300 dpi-sel kezdődik, a jó minőségű nyomtatásnak 2400 dpi-s felbontást kell lennie. A képfelbontás mértéke azonos legyen az előállításnak szánt alapzattal (színgyártásmódszár, színes, fekete és fehér). A képfelbontás az ábrák és a fekete-fehér felbontás, azaz, minden ábránál pontok közötti távolság a megfelelő ábrázolást, szemben a fotópárház, ahol egy képpontban is valódi ábrázolás látható.

Szövegek keret stílusának beállítása

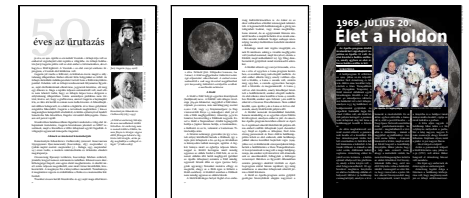
51

kalmazásához (jelen esetben az egyedi formázások eltávolításához). Ha még nem módosítottunk a **Keret** stílus formátumán, megjelenik az alapértelmezett szegély.

3. A **Keret** stílus beállításához válasszuk ki a stílus helyi menüjében a **MÓDOSÍTÁS...** menüpontot. A szegély eltávolításához kattintsunk a **SZEGÉLYTILK** lap **SZEGÉLY ELRENDEZÉSE** » **ALAPÉRTELMEZETT** szakaszában a **SZEGÉLY NÉLKÜL** ikonra.

4. A **KÖRBEFUTTATÁS** lapon állítsuk be a **NINCSEN** értéket, ha a kép mellé nem szeretnénk szöveget tölteni (szöveg és kép így is kerülhet egymás mellé a **Kép margóra** helyezésével vagy hasábos elrendezéssel, lásd 36. ábra). Ha az **OPTIMÁLIS** körbefuttatást választjuk, a **TÍPUS** lap **POZÍCIÓ** szakaszában határozzuk meg a kép vízszintes elhelyezkedését.

Ha a későbbiekben módosítani szeretnénk a képek beállításait, azt egy helyen, az alkalmazott keretstílus beállításában tehetjük meg.



36. ábra. Kép a margón, a hasábszám és a háromhasábszám szöveg két hasábjára illesztve

Margó keretstílus létrehozása

A 36. ábra első példáján a kép a szegély beállított margóra kerül. A következőkben létrehozott új keretstílussal egy kattintással a margóra helyezhetők és méretezhetők a képek vagy a képek és aláírást tartalmazó szövegek:

1. A **STÍLUSOK ÉS FORMÁZÁS** ablak **KERETSTÍLUSOK** lapján a **KERET** stílus helyi menüjében válasszuk ki az **ÚJ...** menüpontot.
2. A megjelenő ablak **SZERVEZŐ** lapján adjuk meg a **Margó** nevet.
3. A **TÍPUS** lap **POZÍCIÓ** szakaszában állítsuk be a margóra helyezést: **VÍZSZINTES: BALRÓL, MÉRTÉK: 6 PT, CÉL: JOBB OLDALSZEGÉLY**. Oldaltükörzés esetén kapcsoljuk be a **PÁROS OLDALAKON TÜKRÖZÉS** jelölőegyet, és válasszuk a **BEJÁRÓLÓ** és **KÜLSŐ OLDALSZEGÉLY** értékeket.

A könyv nagyobb ábrái a margó felét is elfoglalják, bár nem a margón helyezkednek el. Ehhez azt a lehetőséget használtuk ki, hogy a szövegek szélessége kisebbre is állítható, mint a képé, amit tartalmaz.

Kisebbségi szövegeket használunk akkor is, ha az előző tükörözött ábrák nem a margóra, hanem pontosan a margó belső szegélyéhez akarjuk pozícionálni. A problémát a körbefuttatás és a tükörözés kombinációja jelenti, mivel ekkor a képet tartalmazó szövegdoboz bal és jobb oldalán is tértöltést kell beállítanunk a **KÖRBEFUTTATÁS** lapon. A külső tértöltés megszüntetéséhez ennek méretével csökkentjük a szövegdoboz szélességét a **TÍPUS** lapon.

A könyv nagyobb ábráinak feliratait a margón helyezkednek el. Ezek olyan

Összetett keretkezelés

Teljes képernyő...

Teljes képernyő

1969. JÚLIUS 20. Élet a Holdon

Az Apollo-program ötödik űrutazókkal végrehajtott repülése az Apollo-11 volt. Az első kísérlet a holdra szállásra, amely egyben az első sikeres holdra szállás is lett.

WIKIPÉDIA

A holdprogram fő célkitűzése 1969. július 20-án teljesült, amikor Neil Armstrong és Edwin Aldrin sima leszállást teljesítettek a Mare Tranquillitatison (Nyugalom Tengerén), a Hold innenső oldalának egyik lávasíkságán. Később 2 óra 31 perc 40 másodperces időtartamú holdsétát tett a két űrhajós, amelyen 21,55 kg holdközet- és holdpormintát gyűjtöttek. Az expedíció harmadik tagja Michael Collins volt, aki Hold körüli pályán keringett a parancsnoki űrhajóval, míg két társa



Az Apollo-11 legénysége. FOTÓ: NASA/WIKIMÉDIA COMMONS

vékamerát is ráerősítettek. Ezután Armstrong a tányérba és a holdpor az aktus egyben aktiválta a kamerát is, ettől a ponttól kezdve a film felvételei készültek a holdra.

Kép és szöveg: Wikipédia

A negatívba fordított szöveg a többszínnyomás gyenge pontja. Mivel a háttérkép világos foltokat is tartalmaz, inkább külön fekete háttérrel adtuk a bekezdéseknek, hogy a betűk kis méretben is olvashatók maradjanak, lásd 86. oldal.

Lively Alphabet

- Nyílt forráskódú színezőkönyv

http://www.numbertext.org/linux/Lively_Alphabet.pdf

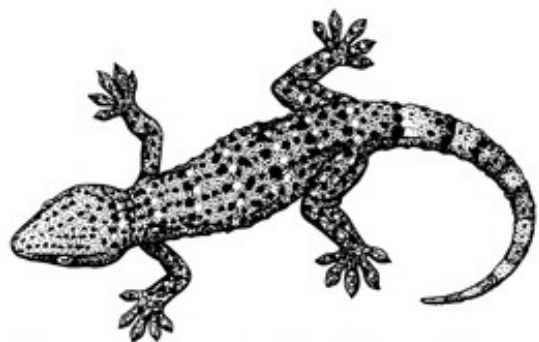
http://www.numbertext.org/linux/Lively_Alphabet.odp

magyar változat:

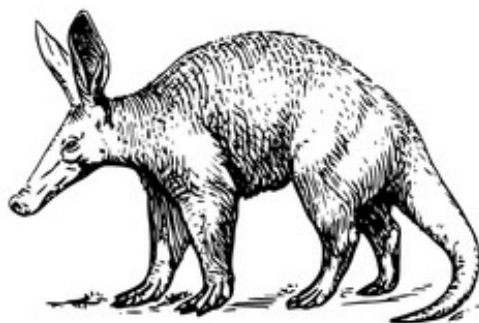
http://www.numbertext.org/linux/Lively_Alphabet_hu.pdf

http://www.numbertext.org/linux/Lively_Alphabet_hu.odp

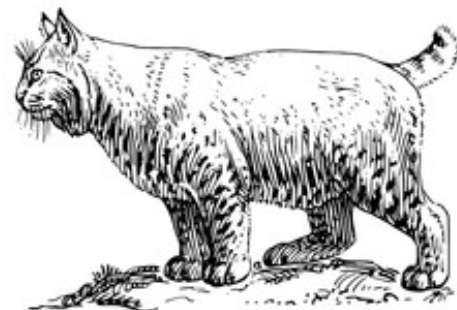
- Linux Libertine Display
 - valódi nagy betűfokozat
 - címekhez, névjegykártyához, gyermekkönyvhöz
- SVG képformátum
 - W₃C nyílt szabvány
 - külső vektorizálás (Inkscape/potrace)



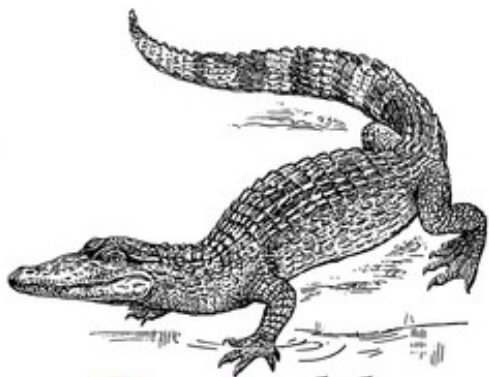
Lively Alphabet
an open source coloring book



Aardvark
[árdvárk] földimalac



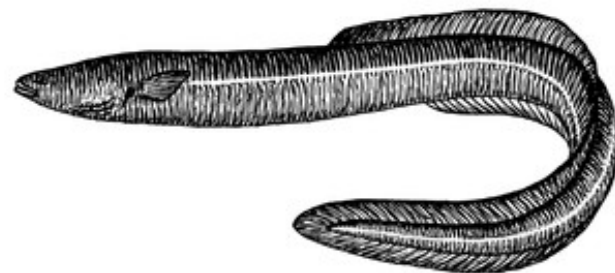
Bobcat
[bábket ♡] vörös hiúz



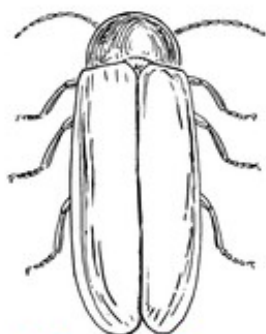
Crocodile
[kraködáj] krokodil



Dodo
[dōudōu] dodó



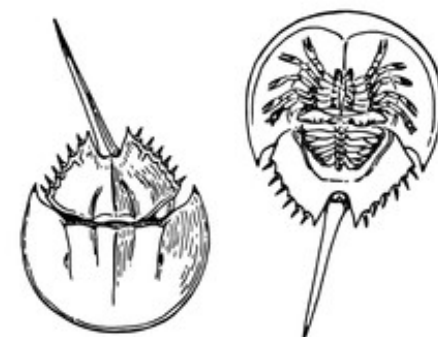
Eel
[íl ♡] angolna



Firefly
[fájörfláj] szentjánosbogár



Guinea pig
[gini pig] tengerimalac



Horseshoe crab
[hósz-sú kreb ♡] atlanti törfarkú rák

Biblia » Motivációk

- nagy tesztdokumentum (Biblia ~ *könyvek*)
- nem jogvédett (kivéve a javított kiadások és új fordítások)
- hagyomány
 - Johannes Gutenberg (1455, 42-soros Biblia)
 - Misztótfalusi Kis Miklós (1685, „Aranyos Biblia”)
- SIL International (Graphite betűtechnológia)
 - „keresztény non-profit szervezet”
 - Wycliffe Bible Translators kiemelt partnere
- hívő LibreOffice fejlesztők
- aranyszabály és szabad szoftverek (l. **GNU kiáltvány**)

Biblia » Módszerek

- **HTML változat** (Károlyi-biblia, MEK)
- Unix parancssor: egy nagy HTML állomány

```
cat `grep -o '[-a-zo-9]*/[-a-zo-9]*.html' {o,u,j}/index.html | sed 's/index.html:\?//g;s/$/chap*/' > biblia.html
```

- ODFpy programkönyvtár

```
import re, sys
```

```
from odf.opendocument import OpenDocumentText
```

```
from odf.style import Style, TextProperties, ParagraphProperties, FontFace
```

```
from odf.text import P, H, Span
```

```
textdoc = OpenDocumentText()
```

```
# Font
```

```
textdoc.fontfacedecls.addElement((FontFace(name="Linux Libertine G",  
fontfamily="Linux Libertine G", fontfamilygeneric="roman",fontpitch="variable")))
```

```
textdoc.fontfacedecls.addElement((FontFace(name="Linux Libertine Display G",  
fontfamily="Linux Libertine Display G", fontfamilygeneric="roman",fontpitch="variable")))
```

```
textdoc.fontfacedecls.addElement((FontFace(name="sup",  
fontfamily="Linux Libertine G:sup=1", fontfamilygeneric="roman",fontpitch="variable")))
```

```
# Styles
```

„Szia, Világ!” Python ODF-ben (ODFpy)

```
# -*- Encoding: UTF-8 -*-
```

```
from odf.opendocument import OpenDocumentText  
from odf.text import P
```

```
textdoc = OpenDocumentText()
```

```
p = P(text = u"Szia, Világ!")
```

```
textdoc.text.addElement(p)
```

```
textdoc.save("helloworld", True)
```

Biblia » Eredmények

- ~990 A4 oldal (betűméret: 12 pt)
- 13 ezer szövegdoboz a 30 ezer szöveghivatkozáshoz
- PDF kimenet: 7,7 Mb
- felfedezett hibák:
 - keretelhelyezés oldaltörés esetén hibás (ideiglenesen makróval javítva)
 - elválasztás számjegyek (indexek) esetén hibás: javítva a Hyphen 2.8.3-ban (LibreOffice 3.5)

Példa » Biblia a LibreOffice-ban



EZDETKOR teremtette Isten az eget és a földet.²A föld pusztta volt és üres, sötétség borította a mélységeket, és Isten lelke lebegett a vizek fölött.³Isten szólt: „Legyen világosság”, és világos lett.⁴Isten látta, hogy a világosság jó. Isten elválasztotta a világosságot a sötétségtől.⁵A világosságot nappalnak nevezte Isten, a sötétséget pedig éjszakának. Azután este lett és reggel: az első nap.⁶Isten újra szólt: „A vizek közepén keletkezzék szilárd boltozat, és alkosson válaszfalat a vizek között.” Úgy is lett.⁷Isten megalkotta a szilárd boltozatot, és elválasztotta vele a boltozat fölötti és a boltozat alatti vizeket.⁸Isten a boltozatot égnek nevezte. Erre este lett és reggel: a második nap.⁹Isten ismét szólt: „Gyűljenek össze az ég alatti vizek egy helyre és emelkedjék ki a száraz.” Úgy is történt.¹⁰Isten a szárazat földnek nevezte, az összefolyt

TEREMTÉS KÖNYVE

amely magot terem, és minden gyümölcsöt érlel, hogy táplálják vadjainak, az ég madarainak mozog és lélegzik, minden zöldség és gyümölcs terem. Úgy is történt.³¹Isten látta, hogy jó az alkotott. Este lett és reggel: a harmadik nap.

2 Így készült el a föld és a víz. Így lett. ¹Így készült el a föld és a víz. Így lett. ²Isten a hetedik napon megalkotta a földet. A hetedik napon megalkotta a földet. ³Isten megáldotta és megnevezte a földet. ⁴Ez a története az ég és a föld. ⁵Isten megalkotta a földet. ⁶Isten megalkotta a földet. ⁷Isten megalkotta a földet. ⁸Isten megalkotta a földet. ⁹Isten megalkotta a földet. ¹⁰Isten megalkotta a földet. ¹¹Isten megalkotta a földet. ¹²Isten megalkotta a földet. ¹³Isten megalkotta a földet. ¹⁴Isten megalkotta a földet. ¹⁵Isten megalkotta a földet. ¹⁶Isten megalkotta a földet. ¹⁷Isten megalkotta a földet. ¹⁸Isten megalkotta a földet. ¹⁹Isten megalkotta a földet. ²⁰Isten megalkotta a földet. ²¹Isten megalkotta a földet. ²²Isten megalkotta a földet. ²³Isten megalkotta a földet. ²⁴Isten megalkotta a földet. ²⁵Isten megalkotta a földet. ²⁶Isten megalkotta a földet. ²⁷Isten megalkotta a földet. ²⁸Isten megalkotta a földet. ²⁹Isten megalkotta a földet. ³⁰Isten megalkotta a földet.

LibreOffice DTP

TEREMTÉS KÖNYVE



EZDET KOR valódi kiskapitális

KEZDETKOR **valódi kiskapitális** eget és a földet. ⁴A föld puszta volt és üres, sötétség borította a mélységeket, és Isten lelke lebegett a vizek fölött. ³Isten szólt: „Legyen világosság”, és világos lett. ⁴Isten látta, hogy a világosság jó. Isten elválasztotta a világosságot a sötétségtől. ⁵A **valódi betűfokozat (felső index)** Isten, a sötétséget pedig éjszakának. Azután este lett és reggel: az első nap. ⁶Isten újra szólt: **írásjelek magyar egalizálása** szilárd boltozat, és alkosson válaszfalat a vizek között.” Úgy is lett. ⁷Isten megalkotta a szilárd boltozatot, és elválasztotta vele a boltozat fölötti és a boltozat alatti vizeket. ⁸Isten a boltozatot égnek nevezte. Erre este lett és reggel: a második nap. ⁹Isten ismét szólt: „Gyűljenek össze az ég alatti vizek egy helyre és emelkedjék ki a száraz.” Úgy történt. ¹⁰**egalizált számok** földnek nevezte, az összefolyó

101

egalizált számok

valódi betűfokozat (Display)

gyümölcsöt érlel, hogy tápl
vadainak, az ég madarainak
mozog és lélegzik, minden zö
Úgy is történt. ³¹Isten látta, h
alkotott. Este lett **ligatúrák** a

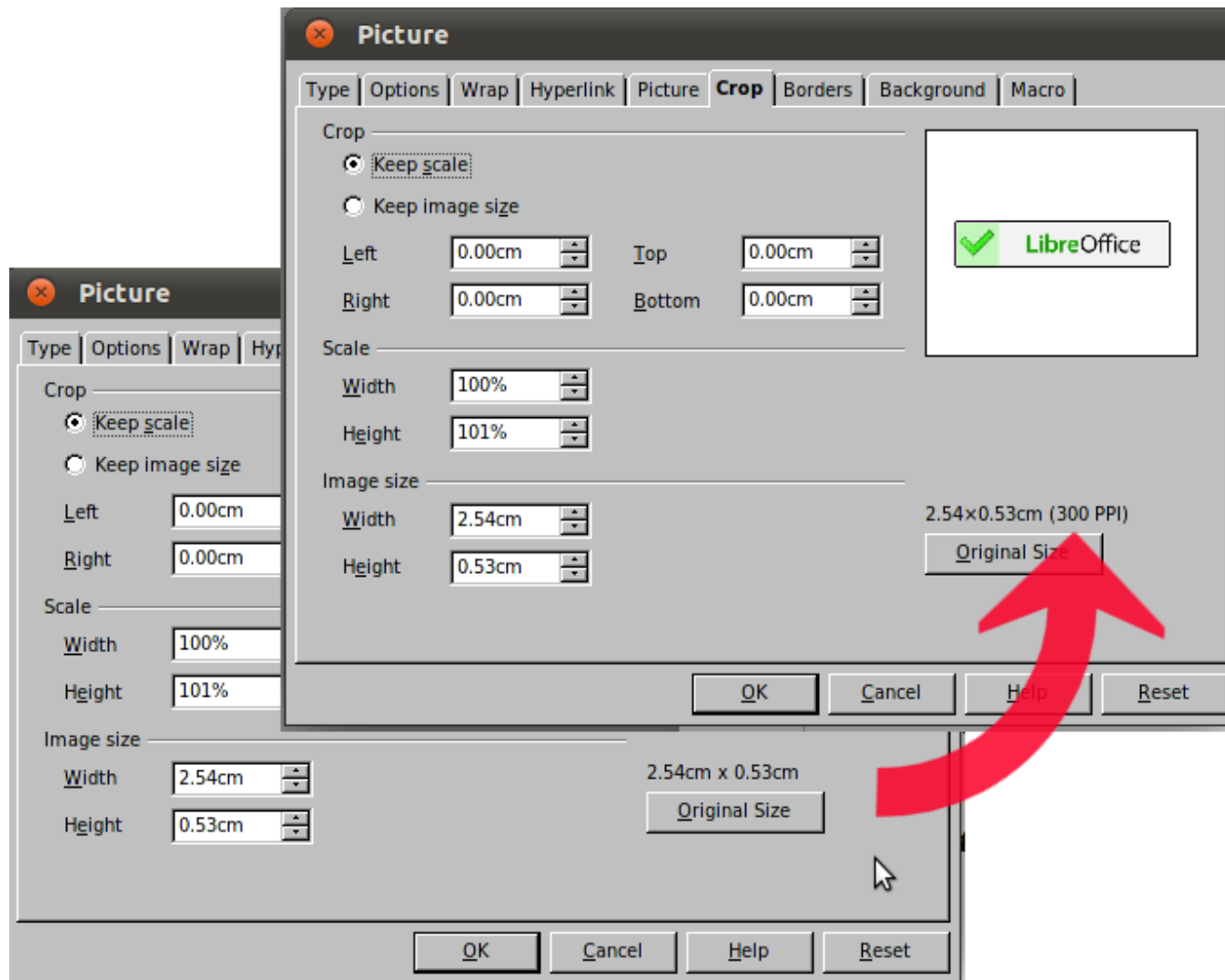
2¹Így készült el a föld és a menny együtt. ²Isten a hetedik napon pihenőtott. A hetedik napon megteremtés végzett. ³Isten megáldotta és megnevezte a napot, mert azon megpihent az ég és a föld.
⁴Ez a története az ég és a föld megteremtésé. ⁴Azon a napon, amikor Isten megteremtette a földet, ⁵még nem volt nap, és még nem volt hold, és még nem volt semmilyen fény.

írásjelek kilógatása

Összefoglalás

- a LibreOffice egy ingyenes DTP alternatíva fejlett tipográfiai lehetőségekkel és kiemelt magyar nyelvi és tipográfiai támogatással
- LibreOffice DTP projekt
 - hibajavítások és versenyképes funkciók hozzáadása
 - esettanulmányok, tesztpéldák és sablonok készítése
 - dokumentáció
- friss eredmények:
 - párizsi bemutatkozás (2011. október)
 - pozitív visszajelzések (Libre Graphics World, TDF)
 - Microsoft Publisher szűrő felvetése
 - képfelbontás kijelzése PPI-ben (pixel/hüvelyk)

Képfelbontás kijelzése (LibreOffice 3.5)



Köszönöm a figyelmet!

További információk:

- Az előadáshoz kapcsolódó cikk:
Németh László: *LibreOffice – úton a DTP felé,*
követő kiadvány, Szabad Szoftver Konferencia 2011
- <http://www.numbertext.org/linux>
- <http://www.libreoffice.hu>

A LibreOffice fejlett betűkészleteinek és egyéb DTP
vonatkozású fejlesztéseinek fő támogatója volt az
FSF.hu Alapítvány